

Cimleve

JÓGYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: BENEDEK ELEK

TARTALOMJEGYZÉK:

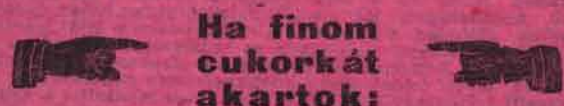
A mese-virág. Címkép	257
Falusi reggel. Vers. Irta: Benedek Elek	258
Az ostoba Trifon. Mese (Rettegi Pap János román mesekönyvéből)	258
Kis olvasóink	261
Apám. Vers. Irta: Halmágyi Samu	261
Szegény csibike Kép	262
A tavasz – román költők dalaiban. Versek. Magyarba átültette dr. Szeremley Ákos	253
Mikulás pálcája. Szindarab. Irta: Dóczyiné Berde Amál	264
A rab madár. Vers. Irta: Ujlaky János	266
Tamás érdeklődik. Beszélgetés	266
Ponty kisasszony eljegyzése. Vig mese. Irta: Benkő Anna	268
Körkszkrú Misi oroszlánnaal barátkozik	269
Dalolgatás. Vers. Irta: Drosnyák János	270
Fejtörő	270
Elek nagyapó üzeni	272
Szökés a teknőben. Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán. Irta: Kertész Mihály (Mellékleten)	

ÖCSIKE KÖNYVE

a „nadselü“ gondolatok első sorozata

IRTA: BENEDEK ELEK.
Csinos kemény kötésben ára 35 Lei.

Megrendelhető a kiadóhivatalában Szatmáron.

A Cimbora azt üzeni:**Ha finom
cukorkát
akartok:****kérjeteK Melissát****Eredeti Wolfner****gépszijak
minden méretben
kaphatók****BRAUN és LÁSZLÓ vaskereskedésében,
Szatmár, Piata Victoriei (volt Deák-tér) 9.****A Szatmári Leszámitoló- és Kereskedelmi Bank r.-t.**

Alaptőke 10 millió leu. — Tartaléktőke 1 millió leu. — Takaréketét állomány 46 millió leu.

Bármely összeg erejéig fizetéseket vállal:Bukarestben és bárhová LEUBAN, Bécsen keresztül bárhová OSZTRÁK
KORONÁBAN, Prágán keresztül bárhová CSEH KORONÁBAN, Berlinen
keresztül bárhová MÁRKÁBAN, Fiumén keresztül bárhová LIRÁBAN,
Budapesten keresztül bárhová MAGYAR KORONÁBAN.

Vesz és elad mindennemű idegen pénzeket és amerikai chequeket bevált.

Kölesönöket legelőnyösebben folyósít.

A Generála bukaresti biztosító társaság, valamint az Assicurazioni Generali triesti biztosító társaság főügynöksége.

Betéteket könyvecskére és folyószámlára gyümölcsöztetésre elfogad
és azokat kívánatra azonnal bármikor visszaad.**Fiuk!
Lányok!****A Cimborát
olvassátok,
szeressétek,
terjesszétek!**Aki elő akar fizetni a Cimborára, az írjon egy levelező-lapot Szatmárra, a
Cimbora kiadóhivatalának címezve és a következő vasárnap már kezében a lap.**A lap egy negyedévre negyven leuért jár.****Felolós szerkesztő: Dénes Sándor.****Kiadó a Szabadsajtó Könyvnyomda és Lapkiadó r.-t. Szatmár.
A szerkesztőségnek szülő levelek, rejtvény megfejtések és
közlésreszánt kéziratok Benedek Elek címére, Kisbácson,
u. p. Nagybaczon, Háromszék-m. küldendők.**

Cimbora

JÓ GYERMEKEK KÉPES HETILAPJA

Főszerkesztő: Benedek Elek

A MESE-VIRÁG.

Mesék világa, ó de szép világ!
Minden meséje egy-egy szép virág.
Virág, melynek örök az élete,
El nem hervaszt a tél lehellete.

Mióta világ ez a nagy világ,
Örökké virul ez az egy virág.
Évezredekén át hány elhervadott,
S a mesevirág, lám, megmaradott!

FALUSI REGGEL.

— Irta: **Benedek Elek.** —

A nap még föl sem kelt, csicsereg a fecske,
Virágos ágakon zümmög a méhecske.
Csattog a csalogány, köszönti a reggelt,
Rigó nagyot rikkant: ihol, a Nap felkelt.

Gyenge fűszálakon gyöngyös harmat csillog,
Apró bogárkáknak fényes szárnya villog.
Sütkéreznek szépen a Nap sugarában,
Közben a harmatot szürcsölik javában.

Istálló népe is felébredt már régen,
Pásztor kürtje tutul alsó faluvégén.
Búcsuzik a téhen a kis bocikátul,
Szegény kis bocika! Egy napra elárvul.

Hát a szárnyas világ! Az ám csak a hangos.
Harsog a Kakas ur: ejnye, tüzes langos!
Hát még szundikáltok? Dehogy szundikálnak.
Éktelen hangokon vigan muzsikálnak.

Kotkodácsol a tyúk, hápogat a réce,
Csipegnek a csibék: A reggeli kész-e?
Gigágáz a liba, a nyakát kinyújtva,
Neki vörösödve glugluzik a pulyka.

Ámde a toronyban a harang megkondul,
Zürzavaros láрма egyszerre megszongul.
Ember, állat, hallgat csendes áhitattal,
Egy szívvel azt vallják: a legszebb ez a dal.

Harangszó elnémul s a kis falu népe
Indul a templomba, az Isten elébe.
Az Ő színe előtt buzgón imádkoznak,
Ugy mennek mezőre, hol estig dolgoznak.

Óh, falusi reggel! Reggelek reggele!
Gyönyörűségekkel van a szívem tele.
Lehet a városnak sok ezer szépsége,
Nincs egy, amely az ő szépségét felérje.

Virág illatátul balsamos levegő;
Trillázó pacsirta, magasban lebegő;
Nap, amelynek látom mindig felkelését;
Természet, amelynek látom ébredését:

Mind e szépségeket csak falun láthatom,
Csalogány-csacsogást csak itten hallhatom.
Mind, ami szép, itt van egy kis falucskában,
Egy kis falucskában, egy kis dalocskában.

BCU Cluj Az ostoba Trifon. Library Cluj

(Rettegi Pap János román mesekönyvéből.)

Volt, ami volt, hogyha nem lett volna, nem is beszélne róla, — elég az, hogy volt egyszer egy szegény ember s annak felesége. Hiszen, ha csak szegény lett volna ez az ember, de ostoba is volt, olyan ostoba, hogy én sok országot-világot bejártam, de ilyen ostobát nem láttam. Bezzeg, amilyen ostoba volt az ember, olyan okos volt a felesége, de mit ért a nagy okossága, egy csepp nem sok, annyit sem önthetett az ura fejébe.

— Ó, Trifon, Trifon, (mert ez volt az ostoba ember) mondta az asszony — nem szégyelled magad? A te ostobaságodon kacag az egész falu! Látod, látod, ha nem tudod, mihez fogj, tekints körül, nézzed, mit csinálnak mások, csináld azt te is. — De beszélhetett, akár a süketnek, falra hányta a borsót szegény asszony.

No, telt, mult az idő, egyszerre csak hullani kezd a hó, mintha kádból öntenék, fuj a szél, de úgy fuj, hogy azt hitték a népek: na, most itt a világ vége, s egy szál fa nem sok, annyi sem volt a Trifon udvarán.

— Hallod-e, Trifon, szólt az asszony, kelj fel már, ne hemmedezz az ágyba, fogd be az ökröt, hozz fát az erdőről, mert bizony, megvesz az Isten hidege.

— Jó, jó, mondta Trifon, felkelek, de nálad nélkül nem megyek az erdőbe.

— Mit beszélsz te világotostobája, te!?

Nem mégy nálam nélkül az erdőbe? Erős vagy, mint a medve, én meg gyenge, mint a fűszál s erdőbe menjek?! Egyszeribe kelj fel s indulj az erdőbe, mert ha nem, az ördög ma nálunk fog kacagni!

Hát, erre mégis csak megmozdult Trifon, kibujt a pokróc alól, nagy lassan felöltözött, az ökröket befogta, s merthogy istentelen nagy hideg volt, egy-kettőre meg is rakta fával a szekeret. Éppen indítani akarta hazafelé az ökröket, hát, — Uram Jézusom, ne hagyj el! — szörnyű nagy sas szállott le a szekerre s mondta Trifonnak:

— Hallod-e, testvér, egy hete, hogy egy befaló falást sem ettem, add nekem az ökrödet, s bizony segitek rajtad, ha bajba kerülsz.

Mondta Trifon:

— Hiszen én jószívvel neked adnám az egyik ökrömet, de aztán hogy viszem haza a fát? Mit mond majd a feleségem, ha fa nélkül megyek haza?

— Sohase legyen ennél több bajod, — mondta a sas. Hazaviszem én! Aztán ki az ur a háznál? Tán csak nem félsz a feleségedtől?

— Isten neki, hát edd meg az egyik ökröt, mondta Trifon.

Hej, nagyot rikkantott a sas, hogy zugott-bugott belé az erdő, de még csak akkor zugott-bugott istenesen, amikor egyszerre husz sas szállt le a lebegő égből. Bezzeg, hogy ezek egy

szempillantásra mindakét ökröt szertetépték, megették, az ám, nem az egyiket, de mindkettőt.

— No, az irgalmát, kiabált Trifon, megévették mindakét ökrömet, ugy-e, meg? Bizony, ha megettétek, vigyétek is haza a szekereket!

De a sasok nagy-hirtelen felröppentek s onnét kiabáltak le: Köszönjük az ökröhust, testvér, hogyha élünk, megszolgáljuk!

No, szegény Trifon, most már mit csináljon, merre facsarodjon! Sem ökor, sem fa, most hogy menjen haza. Kikaparja az asszony mindakét szemét, kitepi minden hajaszálát.

— Inkább világgá bujdosom, semhogy haza menjek, mondta Trifon s azzal el is indult. Ment, mendegélt, nagybúsan, s egyszerre csak mit lát? Egy kis szénaboglyát. Gondolja magában, meggyújtja a boglyát, hadd melegedjék mellette. Mindjárt meg is gyújtotta, s hát, Uram Teremtőm, amint lángba borult a boglya, csak kidugja fejét egy kigyó, utána egy másik, harmadik, annyi volt a kigyó, hogy alig győzte lenyisszteni fejüket a fejszével. Völt köztük kicsi, nagy, elegyesen, de legutóljára olyan szörnyű nagy kigyó tekergett-facsargott elé, hogy Trifonnak inába szaladt a bátorsága. Áldott szerencséje, hogy a kigyó ezt nem vette észre s könyörögve kérte:

— Ne öl meg, testvér, mert én a kigyókirály fia vagyok, s adok neked egy sereg juhót, egy csorda ökröt s pénzt is annyit, amennyit elbirsz.

— Biz' az éppen jó lenne, mondta Trifon s elindult a kigyó után, ment mindenütt a nyomába, de egyszerre úgy eltűnt a kigyó, mintha föld nyelte volna el.

— Ó de ostoba voltam! szidta magát Trifon. Az ökröket a sasok megették, ez a kigyó is elbolondított, most már az sem tudom, merre menjek, az utat is elvesztettem, ó, ó, ó!

Sűrű volt az erdő, olyan sűrű, hogy semmiképpen sem tudott irányozódni, s ez nem elég, egyszerre csak olyan mély hegyszakadékhoz ért, hogy azon ugyan átal nem megy, ha csak szárnya nem nő. Már éppen vissza akart fordulni, s hát abban a szempillantásban leereszkedik mellé az a nagy sas, akinek az egyik ökrét adta.

— No, testvér, megszorultál, ugy-e? — mondta a sas. Ne félj semmit, ülj csak a hátamra s elviszlek a kigyókirály házához, mert tudom, hogy odaigyekezel. Hanem fogadd meg a tanácsomat: A király sereg juhót, csorda ökröt s annyi pénzt ajánl majd neked, amennyit elbirsz, de te ebből semmit se fogadj el. Van azonban az ajtó sarka mellett egy gyöngyszem, ennél egyebet el ne fogadj, s te leszel a világ leggazdagabb embere.

Bezeg, hogy Trifon nem kérte magát, felült a sas hátára, az meg felszállt vele a magas lebegő égbe, repült, repült, szélnél sebesebben, még a gondolatnál is sebesebben, s mire Trifon

egy-et-kettőt pislantott, le is szállt a kigyókirály palotája mellé. Szóról-szóra, betüről-betüre ugy volt, ahogy a sas mondta: sereg juhót, csorda ökröt, tenger pénzt ajánlott Trifonnak a kigyókirály, de azt mondta Trifon:

— Felséges királyom, én szegény ember vagyok s ha én sereg juhót, csorda ökröt s tenger pénzt viszek haza, azt hiszik, hogy lop-tam. Elég nekem az a szem gyöngy is, amelyik az ajtó sarkában heverészet.

De így s de úgy, kenterfalazott a király, szégyen volna, hogy ilyen semmiséggel aján-dékozza meg, de közbeszólt a királyfi is, hogy így meg úgy, édes királyapám, hadd teljesüljön a szegény ember kívánsága, hogy a király azt mondta: Isten neki, fakereszt, ha gyöngy kell, hát vigyed ezt!

No, elbucsuzott Trifon illendőképpen, az udvaron felült a sas hátára, az átröpitette a hegyszakadékra, aztán letette a földre. Elbucsztak egymástól, de még egy istenes hajításnyira sem haladt, szidja Trifon magát, mint a bokrot: Ó, hogy az ördög vinné el az ostoba fejemet! Csikorog a hasam, mint a kútágas, enném, de nincs mit, s én ahelyett, hogy elfogadtam volna a sereg juhót, csorda ökröt s a pénzt, ezt a pirinkó gyöngyszemet kértem! No, gyöngyszem, adj ennem! Hadd lám, mit tudsz?

Ahogy ezt mondta, nagy mérgében a gyöngyszemet eldobta, el ám, jó messzire, de hallj csudát! a gyöngyszemből csak kipattan egy szép kerek asztal, s étel, ital annyi rajta, szinte leszakadt alatta! Ez még semmi! Még muzsikások is ugráltak ki a gyöngyszemből: primás, kontrás, nagybögős, furulyás, dudás, cimbalmos, s muzsikáltak olyan szépen, míg Trifon eddegélt, iddogált, hogy Trifonnak füle, szája félreállt!

— Lám, lám, mondta Trifon, mégis csak ér ez a gyöngyszem valamit.

Éppen akkor ért oda egy kardos ember, amint Trifon eddegélt, iddogált, az asztal meg muzsikált, mindjárt látta, hogy csudaasztal a Trifon asztala.

— Hallod-e, mondta a kardos ember, cseréljünk. Add nekem az asztalodat, én meg neked adom a kardomat. Olyan kard ez a kard, hogy csak azt kell mondanod: vágjad, kardom, vágjad, s nincs a királynak annyi katonája, hogy egymaga mind össze ne vágja.

— No hát akkor cseréljünk! — mondta Trifon, de úgy látszik, még sem volt olyan ostoba, mint ahogy gondoljátok, mert egyszeribé szólt a kardnak: vágjad, kardom, vágjad! — s bezeg hogy összevágta a volt gazdáját.

Most már volt Trifonnak asztala is, kardja is, s elindult haza felé. Amint ment, mendegélt, jó vele szembe egy ember, akinek két botja volt: vállán az egyik, kezében a másik.

— Adj' Isten, testvér!

– Isten éltesse, fogadta Trifon. Hová, merre ezekkel a botokkal?

– Én bizony azzal az emberrel szeretnék találkozni, akinek az a csuda gyöngyszeme van. Ezt a két botot cserébe adnám.

– Éppen én vagyok az az ember, mondta Trifon – de mire jó az a két bot?

– Ez a két bot bizony arra jó, hogy csak annyit szólasz nekik: üssed, üssed, s úgy elagyabugyálnak akárkit, hogy izzé-porrá török minden porcikája.

– No, ha úgy, hát ide vele! mondta Trifon, de egyszeribe szólt a kardnak, nem is botnak, s egy-kettőre lenyisszentette ez a botos ember fejét.

Most már volt gyöngyszeme is, kardja is, botja is kettő, s nagy vígan tovább ment. De még egy jó hajításnyira sem haladt, jött szembe egy ember, akinek ringyes-rongyos kalap volt a fején és zsák a hátán. Ahogy köszöntik egymást, kérdi Trifon: Hová, merre azzal a zsákkal meg azzal a ringyes-rongyos kalappal?

Bezzeg, hogy ez is a csudagyöngyszemet szeretne volna megkaparintani. Mindjárt el is dicsekedte, hogy az a ringyes-rongyos kalap olyan kalap, hogy aki előtt a gazdája levezi a fejről, az az ember egyszeribe kővé merevedik, ha meg a zsákot a földre dobja, annyi katona masirozik ki belőle, mint égen a csillag, földön a fűszál.

Nosza, mindjárt cseréltek, de Trifon mindjárt szólt is a kardjának, az meg a kalaposzsákos ember nyakát egyszeribe lenyisszente. Azzal tovább ment Trifon, de még egy jó hajításnyira sem haladt, jön szembe egy ember, akinek ostor fityeg a vállán.

Köszönnek egymásnak, szóból szó kerekedik, s bezzeg hogy az ostoros embernek is a csudagyöngyszemre vásott a foga. Olyan ostor volt az az ostor, hogy a halott feltámadott, ha vele rálegyintettek. Hiszen cserélt Trifon ezzel is, de mindjárt szólt is a kardjának, s egyszerre csak nézi az ostoros ember a fejét: volt feje, nincs feje!

No, tovább megy Trifon, s addig megy, mendegél, míg lassacskán hazaér. Hej, Uram, Jézus, Krisztus, adj egy csepp ispiritust! – hiszen lett hadd-el-hadd, amikor az ajtón belépett.

– Hol voltál, merre csavarogtál!? – ri-pakodott rá a felesége. Hát ezt a ringyes-rongyos kalapot hol szerezted?! Mi lesz belőled: kéregető koldus, hogy likas zsák a hátadon?! Hát ez a rozsdás kard mire jó!? S hát a botok!? S hol a szekér, hol vannak az ökrök, te világ bolondja, te!?

Trifon egy szót sem szólt (azt is lassan mondta), szépen leült az asztal mellé, a gyöngyszemet az asztalra letette s mondta neki: adj ennem! Egyszeribe asztal lett a gyöngyszemből, étel ital annyi rajta, csuda, hogy le nem tört alatta, Trifon pedig szép csendeseden eddegélt,

iddogált. Hej, ámult, bámult az asszony, nem tudta, hogy hol kezdje, de addig tikogott-tárogott, hogy megint csak megeredt a nyelve:

– O te részeges korsó, te! Ugy-e, eladtad az ökröt s a szekeret ezért az asztalocskáért, ezért az ételért s italért!? – s neki ugrott, hogy Trifonnak a szemét kikaparja, haját mind egy szálíg kitépje.

– Csendesesen, asszony, szólalt meg Trifon, mert bizony megkeserülöd. Jobb lesz, ha leülsz mellém s eszel, iszol te is.

De az asszony nem hallgatott az okos szóra, tovább perelt, s bizony Trifon is kijött a béketűrésből, szólt az egyik botnak:

Édes kicsi botocskám,
Porold ki az asszonykám!

Hiszen, nem is kérte magát a botocska, végigverte az asszonyt kontyától a körme hegyéig, az meg nagy sikótozással kiszaladt a házból s meg sem állt hazáig, s otthon elpanaszolta, hogy az az ostoba Trifon mit csinált. Egyszeribe felkerekedtek az asszony testvérei, kinek bot, kinek karó a kezében, de Trifon meglátta őket az ablakon át s mindjárt elébük küldte az ő két botját, azok meg úgy elagyabugyálták a legényeket, hogy a jajgatásukra összecsendült az egész falu. Össze ám, mégpedig ki karóval, ki bottal, ki vasvillával, ki fejszével, hogy agyon verjék azt az ostoba Trifont, aki nem elég, hogy ökrét, szekerét egy asztalért eladta, de még meg is verte feleségét, sógorát az ebadta.

– Halljátok-e, mondta Trifon az embereknek, menjetek haza, míg jól van dolgotok, mert én még a királytól sem félek. De még a katonáitól sem, ha mind egy szálíg idekomandérozza is!

De beszélhetett, az emberek kikacagták, aztán indultak Trifonnak, de Trifon lecsapta a fejről a ringyes-rongyos kalapot s abban a szempillantásban mind kővé meredtek. Csupán a bíró maradt életben, mert ez később érkezett. Gondolkozott, gondolkozott a bíró, mit tudjon csinálni, de végre is azt gondolta: akinek ilyen nagy a hatalma, hogy az embereket kővé dermedti, jobb lesz szép szóval beszélni hozzá.

– Jó Trifon, kedves Trifon, mondta a bíró, látom, hogy nagy a hatalmad, ébreszd fel ezeket a szegény embereket.

– Jól van, megteszem, mondá Trifon, hadd lássad, hogy mit tudok. Azzal szólt az ostorának, az végig legyintgette a kővé meredt embereket s azok egyszeribe felébredtek.

Hiszen örültek az emberek, de bosszankodtak is, hogy az az ostoba Trifon úgy megcsufolta őket s mind azon törték a fejüket, hogy s mint pusztítsák el. Végre is istánciát irtak a királyhoz s bepanaszolták Trifont, aki azzal dicsekedett, hogy nem fél sem a királytól, sem az egész ármádiájától.

Hej, egyéb sem kellett a királynak, csak hogy ezt hallja. Egyszeribe jött a parancsolat Trifonnak, hogy menjen a király színe elé. Tri-

fon zsebre tette a gyöngyszemet, oldalára kötötte a kardját, fejére csapta a ringyes-rongyos kalapot, hátára vetette a likas zsákot, kezébe vette a botot s az ostort, úgy ment a királyi palotába, egyenest a király szobájába. Le sem vette ringyes-rongyos kalapját, úgy köszönt: Jó napot, király uram!

Nézi, nézi a király a ringyes-rongyos kalapos embert s mondja nagy haraggal: Hát téged ki az ördög hívot ide!? Hogy mertél így beállítani hozzám?

– Felséges királyom, nem az ördög, te magad hivattál ide. S úgy nézz rám, hogy a tiednél nagyobb az én hatalmam.

– Eredj, te szerencsétlen, mondta a király, ki azt hitte, hogy elmebajos ember áll előtte.

– Dehogy megyek, dehogy megyek, mondta Trifon. Hivattál, itt vagyok. Hadd lám, melyik hatalmasabb kettőnk közül!

No, ez éppen elég volt a királynak. Szörharagra gerjeds lekiáltott az udvarra a katonáknak: egy, kettő, vigyétek ezt a bolondot s löjjetek főbe!

Egy szót sem szólt Trifon, engedte, hogy vigyék, szépen megállt a katonák előtt, várta, hogy célba vegyék, abban a szempillantásban levette fejről a ringyes-rongyos kalapot, s bezzeg hogy a király katonái mind kővé meredtek.

Hiszen, megijedt a király, könyörgött Trifonnak, hogy kegyelmezzen az ő életének.

– Megkegyelmezek neked is, a katonáidnak is, mondta Trifon, s szólt az ostorának, az végig legyintgette a katonákat. Mind feltámadtak. De amikor meglátták Trifont, ijedükben mind elszaladtak. A király azonban utána szaladt a katonáinak, összeterelte, sorba állította őket s maga vezette Trifon ellen.

– Ugy-e? mondta magában Trifon – azzal ledobta a likas zsákot, s hát úgy omlot ki belőle a katona, hogy nem fértek el az udvaron!

De még csak most ijedt meg igazán a király! Megint könyörgésre fogta s Trifonnak ígérte fele királyságát, csak ne bántsa.

Mondta Trifon:

– Nem kell nekem sem fele, sem egész királyságod, adjál inkább nekem két ökröt s egy szekeret!

Adott a király, hogyne adott volna, Trifon meg nagy vigan ment haza a két ökrrel s szekérrel.

– No, feleség, itt a két ökör s a szekér, haragszol-e még?

– Dehogy haragszom, dehogy haragszom, örvendezett az asszony.

Azzal Trifon elészdedte a gyöngyszemet, kipattant az asztal belőle, étel, ital rajta, majd letört alatta, s eléugrott egymás után primás, kontrás, nagybögős, kisbögős, czimbalmos, dudás, furulyás, zengett a helység, úgy szólt a banda, Trifon meg az asszony táncra kerekedtek, közbe-közbe ettek, ittak, vigan voltak, még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Kis olvasóink!

Ti számos kéréssel, levéllel fordultok a kiadóhivatalhoz és a kiadóhivatal minden levelekre pontosan válaszol, minden kéréseteket gyorsan elintéz. Most – kivételesen – a kiadóhivatal kér tőletek valamit. Mi hetenként megörvendeztetünk titeket egy tartalmas és szép ujsággal, a Cimborával. Nektek fogalmatok sincs arról, hogy mennyi költségbe és fáradságba kerül e lapnak előállításása. Minél több előfizetőre van tehát szükségünk, mert csak így tudunk nektek igazán szép és tartalmas lapot adni. Épen ezért lapunkat Csehszlovákiában is el akarjuk terjeszteni. Ebben az ügyben kérjük a ti támogatástokat, mely abban állana, hogy írjátok meg a kiadóhivatalnak (Satmar, Str. Cuza Voda 4) a Csehszlovákiában lakó s veletek egykoru kis cimboráitok pontos címét, hogy ezeknek a Cimborából mutatószámokat küldhessünk s így megismertetve és megkedveltetve velük e lapot, szintén előfizetőink közé lépjenek. Ha sok-sok csehszlovákiai kis cimborátokat sikerül megnyernünk, – annak ti fogjátok hasznát látni, mert akkor még szebb, még tartalmasabb lesz a ti hetilapotok, a Cimborá.

A Kiadóhivatal.

APÁM.

– Irta: HALMÁGYI SAMU. –

Legdrágább ősi cimere
Munkától kérges tenyered.
A legdicőbb nemességet
A jövődökre te nyered.

Gondterhes ősz fejed, apám,
Nekem becsület-lobogóm.
Meghordozni a világban
Fejemet én is így fogom.

A szegénységünk büntelen,
A vagyonunk mind tiszta kincs,
Ami van: az minket dicsér
S mi vádolhatna: semmi sincs.

*Szegény csibécske, — Még csak egy hét se — Volt az ő élete!
Ó, hogy szerették, — mennyit becézték, — s meghalt szegényke!*

A TAVASZ – ROMÁN KÖLTŐK DALAIBAN.

– Magyarba átültette Dr. SZEREMLEY ÁKOS. –

A TAVASZ VENDÉGEI.

(Alexandrj V. „Pasztellképeiből.“)

Távol, aranyló láthatáron, ragyogó égszin peremén
Lebeg vagy áll a napkorongtól különvált kis pont feketén.
A gólya! Messzi légi utak mesgyéjén im hát megjőve
Nekünk oly kedves ismerősünk, a tavasz édes hirnöke.

Jön lassu, csendes szárnyalással, szeliden egy-két közt bejár,
Oly ismerős a táj itt neki és mint a gondolat, leszáll.
Mezitlábos, pajkos gyerek nép örömrivalgva fut felé,
„Isten hozott!“ – köszönték fennen, hogy régi lészkét meglelé.

Ég magasán fönt a pacsirta, fecske a házak ereszén,
Erdők ágán száz madárraj és a barázdák peremén,
Mind egy hangos örömrivalgás, csiripolás, csirip-csirip . . .
S a nád között, a tó tükrében, a bibicfaj bukfencezik.

A szép tavasz megérkezett hát zöld vállfűzővel termetén,
S kibontja kedvét már az élet, az öröm, vigság és remény!
Ég és föld összeölelkezve legelső csókot váltanak,
Postájuk az édes madárdal és a ragyogó sugarak.

A TAVASZ HIRDETŐI.

(Coşbuc György költeménye)

A sugaras égtáj alól,
Hol felhő sincs, csak habfodor,
Van tündöklés s ti mégis ott
Csak idegenek voltatok,
– Megtértek, drága madarak,
Ah, jertek, jertek hamarabb!

Hogy sir emitt, hogy kesereg
Lomb s daltalan a rengeteg,
Míg ott, a meleg táj alatt
Hő hymnusotok felfakadt
És tán a legszebb énekek,
Amint ránk emlékeztetek!

A nap hogy bontá lágy haját
A földlakóknak odaát,
Nem mondtátok-e el nekik,
Honunkat kik nem ismerik,
Hogy sehol földön és egen,
Mint itt, olyan dal nem terem?

És jöttek, jöttek vissza már,
Vár ünneplőn a zöld határ.
Vár fészketek az ág között . . .
Ah itt van, itt a nyár!

Keblemre hadd öleljelek,
Hadd kacagok, hadd könnyezetek!
Mert a virág is visszatér,
A költészet, a bűvös éj,
A langy eső, a permeteg,
A felfakasztott földmeleg
És a vidámság, vigság, minden,
Az életnedv is ereimben.

Mind, mind amit elvittetek,
Egyszerre tér meg veletek!

A DARVAK.

(Alexandrj V. „pasztellképeiből.“)

A fénylő naptávolból darvak, egy hosszú sor, gyorsan közelgenek,
Kiterjédt szárnyaik hozzák a fényt, a hőt, délszaki meleget.
Fölelünk értek, – nézd csak – s fent a felhők alatt
Vezérük krúgat olykor, amint tovább halad.

A világ más feléről, jönnek az Indiákról,
Hol izzó hősugárban a nap tányérja lángol,
S királyi nagy vadak, tigris, csörgőkigyó, bizton tanyázva el ősrendetegben él,
Prédául kiszemelve az órjás elefántot s vérengzőn rácsapva, hahogy leszáll az éj.

Szerencsés utazók ti! Sebesen átröpülve más és más földperemről egész égtájukat,
Kitárta titkát néktek Afrika száz rejtelve felhőtlen ég alatt:
A Csód-tó, Holdhegyek, izzó homoktengerben végtelen pusztaság,
Nagy víz, a fehér Nilus, kit egy fekete nép istenként imád.

Óh, drága utazók, mi kedvesek ők nékem, kik utban elhagyják a mesés Ázsiát,
Hatalmas nagy folyóit és a Kasmir-fensiket gyorsan röpülve át,
El Ceylont, drága gyöngyét Indiák tengerének
És boldogan, vidáman a honi tájra térnek!

Mikulás pálcája.

— Szindarab I felvonásban. —

Irta: Dóczyiné Berde Amál.

SZEREPLŐK: Mikulás. Tanítónő (idős kisasszony.) Igazgató. Takarítónő. Rosszcsont Ferke, Csibész Pista, Varju Peti, Kovács Józsi, Benkő Ilus II. oszt. tanulók. Iskolás gyermekek.

SZINHELY: Vegyes iskola egyik tanterme decem-beri reggel.

I. JELENET.

Üres szin: Mikulás jön. Hosszu bunda, bárányszőrű süveg, fehér szakáll, hátán üres kosár, kezében egy nyírfavessző.

Mikulás: Na, ugyancsak elfáradtam. Leraktam egy szekér csokoládét, 6 zsák mogyorót, 10 láda süteményt. Ebbe a házba már semmi sem maradt. Üres kézzel kellett ide betérnem melegedni, pedig hátha itt is várnak reám a gyermekek!? (Körülnéz.) Az ám! Hiszen ez iskolaszoba!! No, nem baj, tudom én, hogy mi kell ide! Ez ni! (Megsuhogtatja a nyírfapálcát.) Nem árt annak a szegény kisasszonynak, ha a varázspálcám nála marad. Sokat fog használni ez a nebulóknak! (Előre lép és magyarázólag mutatja a közönségnek:) Ha ezzel a végivel suhintok egyet, minden úgy marad, ahogy abban a percben volt. Ha fordítok egyet rajta és a másik végével suhintok, minden megmozdul abból a helyzetből, amelyikben abban a pillanatban volt. (Fordítja a pálcát.) Rájön ennek a nyitjára bárki! Na de megyek is, mert megvirradt és még itt találnak. (Pálcát az ablak párkányra helyezi és azután el.)

II. JELENET.

Takarítónő jön seprével.

Takarítónő: Ó, szentséges Atyám! Már megint ez a sok papírszelet a padok alatt. (Szedgetni kezdi.) Hogy én ezekért egyenként lehajoljak! Hát az a sok dió, meg tökmaghéj a kemence körül! Seprüt elé. (Seper.) Szegény drága kisasszony, hogy is birna azzal a sok haszontalannal! Jesszusom, hát ez megint miféle tintafolt? (Egy pad mögé tekint.) Fel sem bírom surolni csengetésig. Megyek, s egy kis lugot készítek. (Kifelé indul.)

III. JELENET.

Gyermekek könyvekkel; sapka és nagykabát nélkül, köztük Rosszcsont Ferke és Csibész Pista. Ferke haja égnék álló, nadrágján foltok.

Mind: Hová siet, Rózsai néni?

Takarítónő: Na, hallják, ha még egyszer ilyen szemetet csinálnak, bepanaszolom a kisasszonynak!

Rosszcsont Ferke: Félünk is mi tőle?!

Takarítónő: Szép beszéd ez, urficska. Nem szégyeli magát?

Rosszcsont Ferke: Nem, én semmit sem szégyellek!

Csibész Pista: Azért van maga, hogy seperjen, nem hogy pereljen!

Takarítónő: Haszontalan rosszak, ezt tanulták otthon a mamájuktól vagy a kisasszonytól?

Csibész Pista: Mi nem tanultunk sem tőlük, sem magától semmit, maga seprős boszorka.

Takarítónő: Majd eljön még valaki, aki rendre tanítja magukat! (Megfenyegeti őket a seprével, azután el.)

IV. JELENET.

Voltak és új csoport fiú és leány jön. Lármásan a padokba helyezkednek, jobb padcsoportba fiúk, balba a leányok.

Benkő Ilus (a padok elé állva): Jesszusom, micsoda láрма ez! Ülünk csendbe, hogy szeressen bennünket a tanítónéni! (Helyére megy.)

Rosszcsont Ferke: (Áthajol és felborzolja Ilus haját.)

Benkő Ilus: Jaj a hajam, jaj a hajam!! (Siró hangon.) Szegény anyukám hajnalban kelt föl, hogy ideje legyen megfésülni, s ti most itt összeborzoltjátok! Feljelentenelek, de nem akarom szegény tanítónénit bosszantani, ugyanis bosszantjátok ti eleget!

Varju Peti (feláll): Na, itt felborult a kicsi csupor! Szomjaznak az egerek!

Rosszcsont Ferke (feláll): Csend, rend, most jön a tanítónéni! (kiáll a padok elé és a tanítónőt utánozza.) Orrán vastag pápaszem, fején egy szarkafészek. Csend, rend, ide figyeljete! A dereka, mint egy kifli, csend, rend, ide figyeljete! (Helyére megy.)

Mind: (Kacagnak.)

V. JELENET.

Tanítónő (sovány, pápaszemes, mikor belép, csend lesz): Micsoda éktelen láрма van itt! Felállani!

Mind (felállanak): Kezeit csókolom, jó reggelt kívánok.

Rosszcsont Ferke: (Kurjant egyet.)

Tanítónő (körülnéz): Ki az, mi az? (Csend van.) Most imádkozunk.

Mind (összetett kezekkel felállanak): Atyánk, add ránk áldásodat, hogy jól töltsük e napodat; hogy ne legyünk itt hiában, e szent célu iskolában (leülnek).

Tanítónő: Vegyétek elé a könyveket, olvassni fogunk! Nyissatok a huszadik oldalra.

Varju Peti (feláll): Nekem kiszakította azt a lapot a kis testvérem.

Csibész Pista (feláll, siró hangon): Én nem kapom a 20-ik oldalt, bühü! Bühü!

Rosszcsont Ferke: (Kiveri Ilus kezéből a könyvet).

Benkő Ilus: Jaj, jaj, Ferke!

Tanítónő: Ez már sok, te Rosszcsont Ferke! Ha pálcám volna, most Isten bizony elbőrölnélek!

Rosszcsont Ferke: Nem félek!

Tanítónő: Nem-e? Ejnye, láncos lobogós adta rossz csontja, hol egy pálcá? (Az ablak felé megy keresgélni.) Nini, egy kitűnő nyirfavessző! (Magához veszi.)

Mind (ágaskodva): Az ám, nyirfavessző!

Csibész Pista (mutatóujját felemelve): Most már csak úgy lehet, hogy ő meg ne lássa!

Tanítónő: Józsi fiam, kezd el az olvasást. (Ezután hol a könyvbe, hol a gyermekekre figyel.)

Józsi: Negyvenharmadik olvasmány: A virágok. Kis kertünkben sok szép virág nyílik. Rózsa, szegfű, ibolya és tulipán. (Ezt egy lélekzetvételre mondja mind.)

Csibész Pista: (Ez alatt számárfület csinál, Tanítónő odahajol szó nélkül és megveregeti Csibészt, aki a varázspálca hatására megmerevedett számárfülekkel marad.)

Tanítónő: Ügyelj a hangsúlyozásnál, Józsi fiam és jól szétválaszd a szavakat, ilyenformán: Rózsa, szegfű, ibolya és tulipán.

Varju Peti: (Hüvelykujját orrára támasztva orrmányt vág a tanítónő után.)

Tanítónő: (Fenti magyarázata közben észrevéve odanyul a varázspálcával Varju orrmányához és lepaskolja. Az orrmány oda merevedik.)

Tanítónő (könyvbe nézve): Folytassa Rosszcsont Ferenc!

Rosszcsont Ferenc: (Feláll és kinyújtja a nyelvét.)

Tanítónő: Nos? (felnéz.) Illetlen, neveletlen, mit csinálsz? (Reásujt.)

Rosszcsont Ferke (nyelve kiöltve marad): Á, á, á.

Tanítónő: Megbolondultál? Huzd be rögtön a nyelvedet!

Rosszcsont Ferke: Á, á, á.

Tanítónő (elbámulva körülnéz, látja a többi póruljártakat is): Az Istenért, mi történt? Hát mindnyájan megbolondultatok?

Varju Feti (feláll sirva): Nem tudom, nem tudom.

Tanítónő (ijedten): Mit nem tudsz?

Varju Peti: A kezemet elvenni az orromról. Idenőt és most már orrszarvu maradok.

Tanítónő: (Próbálja elvenni, nem lehet, a pálcát közben az asztalra teszi.)

Benkő Ilus (felugrik): Ugy kell! Isten nem ver bottal, csufolódó!

Tanítónő: Rettenetes!

Csibész Pista (sirva feláll): Végem van, végem van, én vagyok a számár! (Kezei, mint a számárfülek, kalapálnak.) G, á, i, á!

Tanítónő: Micsoda?

Csibész Pista: Hát a számár, aki két fülével kalapál!

Tanítónő (hozzáfut, próbálja elhuzni a kezét a fültől, nem lehet): De hát mit tettetek gyerekek? (Kezeit tördeli.) Fusson valamelyik az Igazgató bácsi után!

Józsi (elrohan).

Tanítónő (ide-oda kapkodva): Miféle varázslat ez, micsoda szerencsétlenség ez, mit csináltak, gyerekek? Mi lelt benneteket?

Csibész Pista: Csak csufolódtam a tanítónénivel, mint máskor is, mint mindennap.

Tanítónő: Hát te, szerencsétlen taticáló?

Rosszcsont Ferke: Á, á, á...

Tanítónő: És te, Varju, miféle gaztettbe rekedtél bele?

Varju Peti: Csak grimáskodtam és most örökre orrszarvu maradok!

Benkő Ilus: Ni, már nő is a hátán is valami! (Tapsol.)

Varju: Bru hu, hu,

Csibész Bista: G, á, G, á, i, á, } egyszerre.

Rosszcsont Ferke (közbe): Á, á, á,

VI. JELENET.

Voltak. Igazgató. (Gyermekek felállnak.)

Igazgató: Miféle felfordulás ez itt, kisaszszony!?

Tanítónő: Tessék megnézni őket, igazgató ur! Nem tudunk rajtuk segíteni! Mit csinálnak a szülők, ha meglátják!... Jaj, elcsap a tanfelügyelő... (Sir.)

Igazgató: Mit tettetek, fiuk?

Varju és Csibész: Csufolódtunk a tanítónénivel!

Rosszcsont Ferke: Á, á, á.

Igazgató: Gyertek ki!

Varju, Csibész és Rosszcsont kimennek, sorba állanak.

Igazgató: (Próbálja elvenni a kezeket, betaszítani a nyelvet, de nem megy.)

Tanítónő: Ennek fele sem tréfa, de én ártatlan vagyok.

Varju és Csibész: Én nem, én nem.

Rosszcsont Ferke: Á, á, á, á.

Igazgató (mérgesen): Ejnye szedte, vette, micsoda varázslat ez?!

Tanítónő: Nincs nekem pálcám. Nem is volt soha!

Igazgató: Éppen az itt a baj!

Tanítónő: Egy nyirfavessző került ma ide valahonnan. (Odaadja.)

Igazgató: Na ez épen jó! (Vizsgálja és közben megfordítja veszi a kezébe.) Így kell ezzel bánni! (Sorba püföli őket a nadrágjukon.) Aztán majd elmulik a varázslat!

Varju, Csibész és Rosszcsont a varázslat alól feloldva, tanítónőhöz rohannak, letérdelnek.

Rosszcsont Ferke: Tessék nekem megbocsátani, tanítónéni, soha többé nem csinállok rosszat.

Varju és Csibész: Én sem, én sem.

Tanítónő: Akkor pálcára sem lesz többé szükség. (A varázspálcát összetöri és a kályhába dobja.)

FÜGGÖNY.

A RAB MADÁR.

— Irta: UJLAKY JÁNOS. —

Kalitkában a rab madárnak
Vérzik a puha szárnya.
Búsán vergődik, s hangtalan,
Pedig de messze szállna,
Pedig, de messze szállna!

Útódik ide, majd oda,
Mikor a vágya úzi.
Szeretné bús, piciny szívét
A rács drótfára tűzni.
A rács drótfára tűzni.

Csak nem maradni tovább rabnak,
Mikor az erdő hangos.
S a nagy mezőkön által édes
Harangvirág-szó ging-galangoz,
Oly szépen ging-galangoz!

Langyos szellők hívogatón,
Csalogatón susognak.
Be' fáj ilyenkor a kalitka
A némult dalosoknak,
Elnémult dalosoknak.

Madárkám, drága, hidd, reméld,
Amit mesél a rácsok titka:
Egy áldott percben nyitni fog
A bús, sötét kalitka —
A bús, sötét kalitka.

Virágzó hárs-erdők felett
Csattoghat megint puha szárnyad,
Be' jó is lesz megint csicsergő,
Dalos, szabad madárnak,
Dalos, szabad madárnak!

Tamás érdeklődik.

(Beszélgetés a krokodilusról.)

Tamás: A régi világ állatai olyan különösek és érdekesek voltak! A levegő, a víz, az erdő telve voltak borzalmasnál borzalmasabb állatokkal. Milyen jó, hogy kipusztult legnagyobb részük! Ma nem kell már úgy rettegnünk, ahogy őseink reszkettek. Néha mégis sajnálom, hogy nem láthatom a régi világot. Kár, hogy az ősi állatok közül egyiknek utódai sem élnek már!

Apa: Nagy tévedésben vagy, fiacskám. Ma is nagyon sok olyan állat él, mely a régi világ állatainak leszármazottja. Igaz, hogy az elefánt sokkal kisebb a régi világ mammutjánál, mégis rokona neki. A grönlandi bálna nagyságánál és különösségénél fogva ma is az ősvilág szörnyű állataira emlékeztet. De engem legjobban a krokodilus szokott a régi világra visszaemlékeztetni.

Tamás: Igazad van, apám. Most hirtelen arra gondoltam, hogy ez az állat olyan, mintha a gyikoknak ősapja lenne.

Apa: Ez a hatalmas páncélos gyík ei van terjedve az egész világon. Őshazája valószínűleg Afrika vagy Ázsia.

Tamás: Tudom, hogy Amerikában is sok fajtája él. Mit gondolsz, hogyan mehetett át egyik világrészből a másikba?

Apa: A krokodilus az édesvizet szereti, de talán leuszott valamelyik folyó torkolatán keresztül a tengerbe. Azt már tudod, hogy a tengerben áramlatok vannak. Egy áramlat háttára vette és elvitte magával. Az egyes helyeken más-másképpen fejlődött. Ma is megtörté-

nik, hogy afrikai krokodilt messze szigeteken találnak. Ezek kétségkívül elsodródnak.

Tamás: Igaz, hogy a krokodilus kemény páncéljáról lepattan a golyó?

Apa: Minden állatról sok mese van elterjedve. Mennél sajtáságosabb a formája, annál több mesét mondanak róla az emberek. Dehogyan pattan vissza a golyó, fiacskám! Keresztül megy az a legerősebb páncélon. A mese valószínűleg úgy keletkezett, hogy a megsebzett krokodilus visszamenekül a vízbe, mintha a golyó nem érte volna. Nagyon szívós állat. Tíz-husz golyót is elbir. Még akkor is majdnem mindig elmenekül, ha fejbe lövik. Később azomban megdöglik és a víz felveti. Egyiptomban már alig van ebből a veszedelmes jószágból, de annál több van Afrika belső vidékein és India folyóiban. Van elég Amerikában is. Más-más néven, formájuk is különbözik némileg, de egy családba tartoznak.

Tamás: Miért tisztelték az egyiptomiak a krokodilust?

Apa: Az okát nem tudom megmondani. Tisztelik azt másutt is. Különösen India északi részén, a Gangesz folyó vidékén. Ki tudná azt ma bizonyosan megmondani, milyen ősrégi mondák fűződtek hozzájuk? Olyan szokatlan az állat formája, hogy a tanulatlan népek könnyen istent láthattak bennük. Eleinte valószínűleg valami gonosz, büntető istent. Erre meg volt az okuk. A folyóra inni menő állatokat megrohanta, lehuzta a víz alá és megette, ha megfultak. Sok-

sok ember szintén a krokodilus fogai között végezte életét. Egy egyiptomi barlangban rengeteg bebalzsamozott krokodilust találtak. Némelyik nincs rendesen bebalzsamozva, csak szurkos vászonba hepólyálva. Ezek évezredek óta alusszák ott álmukat. Valószínűleg a szent krokodilusok közül valók voltak. Haláluk után a papok bebalzsamoztatták őket.

Tamás: Én nem mernék azon a vidéken fürdeni; de azért nem félnék tőlük, mert a szárazon csak lassan csúsznak-másznak.

Apa: Enyi tudással nem mernék arra a vidékre eresztetni. Nagyon megjárnád. Közeli-tenél a nyugodtan heverésző állathoz, abban a reményben, hogy majd elszaladsz. Ha szerencséd volna, el is szaladhatsz, mert a szárazon levő krokodilus szundikál. Gyik természete van. Szeret a meleg napon pihenni. Félelmetes szája nyitva, rettentő, kissé hátrahajló fogai látszanak és az ember nem gondol veszélyre. Még gyönyörködik is. A nyugodtan pihenő krokodilusokra madarak szállnak és szedegetik a rájuk tapadt férgeket. A madarak még nyitott szájukra is rárepülnek és a fogaik közé akadt hús- darabokat szedegetik ki. Néha egy-egy piócát is kivesznek szájukból, mert ez a vérszívó légeg még a krokodilus nyelvére is rátapad. Ezeket a madarakat a nép a krokodilus barátainak hiszi. De nem jó nagyon elmerengeni. Szemmel kell tartani a nyugvó állatokat. Ha felébrednek, könnyen megtámadhatják azt, aki elbámul. Futni lehet ugyan előlük, de ők gyorsabban futnak mint az ember és utólérik, ha akarják. Ugy-e, nem is gondoltad, hogy a krokodilus a szárazon jól szalad? Ne rázkódjál azért össze, fiam, szerencsére, nem kell nagyon félni tőle, mert a szárazon nagyon gyáva! Nem is megy messze a folyótól. Még ha alszik is, meglátszik rajta, hogy a vízben van otthon. Félkörben alszik, feje és farka a víz felé áll s rögtön a leggyorsabban a vízbe ugrik, vagy a vízbe vágat, ha megriasztják. Itt aztán vakmerő és szemtelen. Kitűnően úszik és félelmetes ereje van. Én sem mernék olyan folyóban fürdeni, amelyben krokodilus van. A víz alatt megközelíti az embert vagy állatot, megkapja valamelyik testrészét szörnyű szájával és huzza magával a mélybe. Éles fogai belevésődnek az áldozat testébe.

Tamás: Borzalmas lehet, mikor az ember azt látja, hogy valakit megfogott! Nem lehet segítségére sietni?

Apa: Lehet, de nagyon veszélyes. Még legkönnyebben puskával lehet segíteni, mert áldozatával közben egyszer-kétszer a felszínre jön. Ilyenkor főbe lehet löni. De esetleg az áldozatot találja az ember. Néha a megragadott állat segítség nélkül is megmenekül. Egy utazó beszéli, hogy érdekes jelenetnek volt tanuja. Egy hatalmas krokodilus a farkánál fogva ragadott meg egy szamarat és huzni kezdte lefelé. Ugy látszik, hogy a szamar a víz alatt fejbe rugta, mert eleresztette. Szegény csacsi kétségbeesve

menekült a part felé, de a krokodilus hátralógó farkát újra meg újra megfogta. Ilyenkor mindig kapott egy-egy rugást a fején. Végre is a szegény állat megmenekült. A legrosszabb a part mellett sétálni. A krokodilus a víz alatt les. Ha valamelyik szomjas állat közel megy, villámgyorsan felugrik és elkapja. De ilyen veszélyes helyen az állatok is ravaszok. A kutyák például, az utazók elbeszélése szerint, csak egy párat hörpintenek a vízből, visszaszaladnak, aztán megint nyelnek egy-két korty vizet s megint hátrálnak. Ezt ismétlik, míg szomjukat el nem oltották. A más vidékről hozott kutya persze nyugodtan iszik és rendesen áldozatul esik.

Mondottam neked, hogy nemcsak fürge, hanem vakmerő és szemtelen a vízben. Megteszi, hogy a csolnakot a víz alatt követi, hirtelen felegyenesedik, megragad egy embert és egy pillanat alatt lerántja a mélybe. Mire a többiek fejbe vághatnak, már eltűnt áldozatával. Szörnyű ereje van, hiszen 5-6 méterre megnő. Sőt vannak 7 méteres példányok is.

Néha csejt is szó, hogy az óvatos állatokat rászedje. Különösen a madarakat szokta megtréfálni. A víz színén odauszik a parti bokron játszó madarakhoz. Ezek persze megriadnak és felrepülnek. Ekkor tovább uszik. A hiszékeny madarak már nem félnek, mert látták eltávozni az óriást. De a gazfickó a víz alatt visszauszik, felugrik a vízből s megragad néhányat. De nem ilyen példából él. Ez csak csemege. A halakból táplálkozik.

Tamás: Szeretném tudni, apus, hogy a kis krokodilusok hogyan születnek és hogyan élnek?

Apa: A krokodilus-mama tojásokat rak a homokba. Jó mélyre. Betemeti őket és rendesen ott alszik. Nem ő költi ki, ez furcsa is lenne! Ugy-e nehezen tudnád elképzelni, hogy ez a nagy állat ráül a tojásokra mint a tyuk. Rábizza a nap melegére. Mikor bizonyos idő eltelik, felássza a homokot és megindul kedves kis csemétéivel a víz felé.

Tamás: Honnan tudja, mikor kell felásni? Ha egy kicsit elkésik, megfúlnak odalenn a kis krokodilusok.

Apa: Valami hangot adnak odalenn a kis jószágok, amit az anyai fül azonnal észrevesz. Azt mondják, hogy ezek a kis állatok nagyon kedvesek. Nekem azomban nem tetszik a formájuk és azért is haragszom rájuk, mert rögtön harapni akarnak. Meg lehet őket szelidíteni. Megismerik gazdájukat, hívására közelitnek. Látod, ha a krokodilusok hazájában valaha birtokot veszel, egy-két szelid krokodilust tarts az udvarban. Nappal láncon tarthatnád őket, éjjel pedig eleresztenéd. Ha a vidéken megtudnák, tolvaj vagy rabló nem merne a házába menni.

Tamás: Már megint tréfálsz, apuskám, pedig még úgy szeretnék egyet-mást kérdezni. Szeretném tudni például azt, hogyan fogták meg, vagy ölték meg a krokodilust, mikor még nem

volt puska. Ha a golyó át is megy rajta, a nyíl vagy dárda bizonyára lepattan páncéljáról.

Ápa: Először is, fiam, a nagy erővel hajított vasvégű dárda belemegy az állatba, különösen, ha ott éri, ahol nem a legkeményebb a páncél. A dárda vége olyan, mint a szigony, vagy horog. Bemegy, de nem jön ki. Zsinegek is vannak rá erősítve. A megsebzett állat vergődik, majd a kötelet akarja elharapni, míg végre kifárad. Ekkor aztán áldozatul esik. A régi egyiptomiak erős horogra disznóhúst kötöttek. A parton egy malacot rikattak. A krokodilus sietett, amikor a fülének kedves hangokat meghallotta. Utközben észrevette a jó darab disznóhúst, bekapta. Most már a parton álló embereken volt a sor, hogy a horogra erősített zsinegek segítségével kihúzzák. Persze, sokszor el-

szakadtak a zsinegek. Így beszéli el a vadászató egy régi görög történetíró.

Tamás: Mire használják a megölt krokodilust?

Ápa: A husát megeszik a bennszülöttek. Azt mondják, hogy a fiatalé jóízű. De minden krokodilusnak sajátos szaga van, európai ember a husát nem tudja enni. Az állatban vannak mirigyek, melyek valami zsiradékot választanak ki. Ezt pézsmának hívják. A bennszülött nők illatszernek használják. Kenik vele a testüket és hajukat. Ne vágj olyan furcsa arcot hozzá! Megszokhattad már, hogy az emberi szokásokon nem szabad mulatni, hanem tudomásul kell venni azokat. Nekünk is vannak szokásaink, melyeket ők tartanak különösekknek.

Ponty kisasszony eljegyzése.

(Vig mese az apró embereknek)

-- Irta: BENKŐ ANNA. --

Nagy készülődésben van a folyó népe;
Ma van Ponty kisasszony díszes eljegyzése.
Ki a vőlegénye? — Kecsege urficska.
Eszével megtelnék akár tíz talicska.

Eljegyzéssel egyben lesz ott ám nagy bál is,
Sütögeti bajsát a vén Csukabá' is.
Hej de szörnyen izgul a jó Csuka néne,
Nem jön a varrónó s már öltözni kéne.

Szerencsére belép a varrónó éppen,
Hozza a szép ruhát „fixumfertig“ készen.
El is hallgat rögtön Csuka néni szája
S a gyönyörű köntöst mindjárt felpróbálja.

Hej! De mikor benéz az álló tükrébe
S látja, hogy uszálya rövidre van mérve:
Keserves sirásra fakad eperajka,
Drága selyemruha végig el van szabva.

Réknéni szabónó, kéri, vigasztalja,
— „Bocsásson meg nekem...“ egyre hajtogatja;
Pörölt ma az uram, jaj de sokat sirtam...
Az ollóm lecsuszott és igen lenyirtam! —

Hát csak belenyugoszik Csukanéni szépen,
Fölveszi a köntöst, egyebet mit tégyen?
Aztán Csukabácsit bajuszánál fogja
S elindulnak ők is a nagy vigalomba.

Ott már a bálterem ki van világítva,
Szűk a sok vendégtől, akár egy kalitka.
Mikor Csukanéni belép a terembe,
Hajlongva fogadják s vezetik helyére.

Jönnek a zenészek, a Béka-cigányok,
Főlharsog a polka, forognak a párok.

A cigányok huzzák: — brekeke — brekeke, —
„Ne hagyd, huzzad, móré!“ — rikoltoz Kecsege.

Tömérdék a vendég: Harcsa, Csuka-párok,
Ott vannak a Ponty és Kecsege családok.
Csinos ifju lánykák, a Pisztráng-nővérek,
Ponty Tinka, Csik Linka, igen jó kövérek.

Urfik sokan vannak a Hering-családból,
Állnak, mint hordóban, ki fejtől, ki lábtól.
Legszebb a menyasszony, elragadó, bájos,
Modanom se kell, a ruhája uszályos.

Végre megérkezik a püspök ur, Fóka,
Mindenki sirt, midőn száját nyitá szóra.
Az ifju pár — mondá — éltét vigan úszsza,
Halászok hálója vízből ki ne húzza.

Nagy szuszogva, csúszva Csiga ur jön mostan,
Jelenti, hogy tisztét elvégezte gyorsan.
Ő volt hű követe a vízi királynak,
Akit a lagziba színtén meghívának.

Egyszer csak megdördül ágyu talán száz is,
Van nagy sürgés-forgás, jön már a király is!
A zene elhallgat, sorba mindenki áll,
Belépett biborban a nagy Cethal király!

Cifra kíséret volt az ő környezéke,
Krokodil miniszter s több ily nagy úr-féle;
Ajándékot hozott a király a párnak,
Aztán térült-fordult s vége lett a bálnak.

Amde a vendégek lakomához ültek,
Az izes falatok asztalra kerültek.
Bizony reggel volt már, a nap is benéze, —
Vidám lakomának alig szakadt — vége!

Korkszkrú Misi oroszlánnal barátkozik.

Korkszkru Misi hétszáznyolcvanadik afrikai utazása alkalmával egy szép meleg napon, szokása szerint, odakünn ebédelt. Bezzeg most volt vele dugóhúzós, kettős is, hogyha az egyik elromlik, valahogy boroscska nélkül ne maradjon. Evett, ivott, s mivel egyedül volt, hangosan biztatta magát:

– Egyél, Misi! Igyál, Misi! Ne félj, nem sajnálom téled!

Hát, amint ilyen barátságosan kínálgatja magát, egyszerre csak rettenetes bődülés reszketteti meg körülötte a levegőt. Hátranéz Misi, s bezzeg hogy kiesik kezéből kés, villa egyszerre. Egy éhes oroszlán áll a háta mögött, még pedig nem afféle kölyök-oroszlán, hanem felnőtt, javakorbeli, nagysörényű állat.

Korkszkru Misi odakapott a... jegyzőkönyvecskéjéhez. Egy pillanatig arra gondolt, hogy megkeresi benne: mit is kell olyankor csinálni, ha az ember oroszlánnal találkozik, még hozzá

fegyvertelenül. De tudja Isten, miért: nem lapozgatta végig a jegyzőkönyvecskéjét. Magától is eszébe jutott az a bölcs mondás, hogy szégyen a futás, de hasznos. Nyaka közé szedte a lábát, elinalt és csak jó messziről nézte, mitévő lesz az oroszlán az ő sok szép, drága enivalójával.

Hát azt tette az oroszlán, hogy amit meg lehetett enni, azt egy falásra bekapta; amit

pedig meg lehetett inni, azt egy kortyintásra kiitta.

Ugy látszik, az oroszlán nem szokhatta meg azt a nehéz boroscskát, amit Korkszkru Misi szokott magával vinni Afrikába, mert széles

jókedve kerekedett tőle. Két lábra állott, kurjongatni kezdett, táncra perdült, csapkodta a combját az elülső mancsával s az egész sivatagon végighangzott a rikkantása:

– *Hej, libide, laboda!*
Lábad ide, nem oda!

Meg hogy:

Kicsi nekem ez a ház,
Kirugom az oldalát!

– Hiszen, ha ez a ház kicsi neked, – gondolta magában Korkszkru Misi, – akkor nincs baj!

Felbátorodott, odasettenkedett az oroszlánhoz, maga is táncraperdült, rittyegtetni kezdett az ujjával s torkaszakadtából kiáltotta:

– Ihaj! Csuha! Rugjuk a port!

– Szervusz, komám, – mondta az oroszlán.

– Kár, hogy elszaladtál, szerettem volna koccintani veled. Hiszen tudod, hogy ökör iszik magában, nem oroszlán. Átkozottul jó borod van.

– Örülök, ha tetszett felségednek, – felelte Misi. Dehogy is merte volna visszategezni az állatok királyát.

– Ne felségezz engem, pajtás! Mondtam, hogy szervusz! Huncut az ur! Cseréljünk kalapot!

Korkszkru Misi gyorsan fölemelte leejtett kalapját s fejébe nyomta felséges *pertu*-barátjának. Dehogy is merte megkérdezni, hogy hát miféle kalapot kap ő cserébe?

Az oroszlán amugy magyarmiskásan félre-
csapta fején Korkszkru Misi kalapját, karon-
fogta kedves pajtását s most ketten zenditettek
rá a nótára:

– Nem szük ez az utca, csak szoros!
Nem vagyok én részeg csak boros!
Nem tántorgok, csak a lépést cifrázom.
Mert ez nekem régi-régi szokásom.

A nóta végén az oroszlán könnyezve ölelte
meg Misit. Olyan szeretettel, hogy a bordái csak
ugy ropogtak belé.

– Örök barátság! – mondta az orosz-
lán. – Szervusz!

– Szervusz, kérlekalásan, – felelte Misi.
Azzal ketten kétfelé, hazatámolyogtak.

Elek nagyapó.

A CIMBORA előfizetési ára
Csehszlovákia területén egész évre
40, félévre 20 cseh Korona.

Dalolgtatás.

*Ki ülteti a kis
Vadvirágokat?
Egyszer csak, egyszer csak
– Kiviritanak.*

*Erdei madárka
Dalt kitől tanul?
Egyszer csak, egyszer csak
– Szól a lomb alul.*

*Mint a kis vadvirág
Ugy terem dalom,
Mint a szabad madár,
Ugy dalolgtatom!*

Drosnyák János.

A CIMBORA ez évben megjelent 1-ső
száma már teljesen elfogyott. Miután olva-
sóink és új előfizetőink közül többen fordul-
tak a kiadóhivatalhoz az 1-ső szám megküldése végett, ez úton hozzuk szíves tudomásukra, hogy csakis a többi lappéldányok állnak még rendelkezésre, de 1-ső számmal senkinek sem szolgálhatunk.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejt-
vény megfejtése is jogosít!

A rejtvények megfejtését, a megfejtők
és nyertesek névsorát egyszerre, a megfej-
tést követő hónap végén közlöm!

Betűrejtvények.

– Beküldte: Máyer Teri. –

Y S

9 9 9

– Beküldte: Feichter Henrik. –

Vér VÉR VÉR m is is ba $\frac{t}{me}$

– Beküldte: Dekáni Zsólika. –

E B D' L $\frac{e e e}{e e e}$

– Beküldte: Schwarz Ilona. –

SONKA V T'

– Beküldte: Csöregi Feri. –

72 tt=d ö P t' r.

Kockarejtvény.

– Beküldte: Pataky Pál. –

E	G	Y	É	K
S	D	O	L	G
I	M	A	K	O
E	E	N	I	Z
N	Z	A	K	I

E kockában levő betűk jól elhelyezve egy közmondást adnak.

Számrejtvény.

– Beküldte: Horváth Laci. –

- 8. 9. esizmadia szerszám.
- 15, 17, 18. fizetni szokták.
- 3, 20, 14, 6. közlekedési eszköz.
- 9, 8, 16, 5. folyó
- 1, 2, 7, 12, 19. fiunév.
- 1, 2, 10, 11, 2. folyó.
- 13, 5, 4. érc.
- 1–20. Közmondás.

Betűrejtvény.

– Beküldték: Grosz testvérek. –

$\frac{A_j}{t\acute{o}}$ a $\frac{k'}{a}$ ál.

Az 9–12. szám rejtvényeinek megfejtése.

9. szám. Betűrejtvények: Káka. Demeter.

10. szám. Betűrejtvények: Az aranyat nem fogja a rozsdá. Teknő. Szerpentin.

11. szám. Betűrejtvény: Létra. Régi felirat: Kiki maga szerencséjének kovácsa.

12. szám. Rejtett nevek: Sétalovaglás után. Betűrejtvény: Ötletes. Rejtett nevek: Jenő, Ede, Lenke, Elek, Ida, Ella. Szőrejtvény: Pósa Lajos. Betűrejtvény: Bóra, Dóra, Hóra, lóra, Nóra, óra. Névrejtvény: László, Borbála. Betűrejtvények: Színház. Éjféli párbaj. Vakondok. Rejtélyes felirat: Cincognak az egerek, mert nem érzik a macskát. Betűrejtvények: Rendelet. Honvéd lak-tanya.

Megfejtették: Csöregi Feri, Vargha Pirike és Károly, Szaniszló gyerekek, Páter Guszti, Sztojka Kató, Sztojka László, Schwartz Ilonka, Hoffmann Teréz, Péter Géza és Margit, Lustig Jenő, Máday Testvérek, Hayde Icu, Kőszegi Ferenc, Tőzsér Károly, Csetri Mihály és Karcsi, Osztian Ilike, Ajtay Lacika, Gyergyai Judit, Pethő Éva és Ádám, Szilágyi László, Tőkés Józ-sika, Weisz Böske, Neubauer Károly, Ádám Mária, Feichter Henrik, Kövér József, Megya-szai Mihály, Bözsi, Margit és István, Lakatos Kari és Sanyi, Dekáni Zsófi, Hartmann Bandi és Ilus, Klein Béla és Imre, Lindenfeld Erzsike és Ibolyka, Révai Bandi és Babi, Csomoss Béla, Blankenberg András, Tóth-lipcsei Fabricius Agost, Kicsid Etuka, Pataky Pál, Rooz Lola, Verébi

Tóti, Schwartz Ilona, Gálfalvy Zoltán, Polatsek Zs. József, Nagy Ernő, Rosmann Etus, Kovács Lajos, Denderle József, Papp Miklós, Rosenberg Dezső, Dömsödi Gizike, Tirea Erzsike és Juci, Róth Bódog, Marián Mária, Beretzky András, Kolontáry János és László, Holstein Ilonka, Elefánt Olga, Weinberger Ernő, Zakariás Kata, ifj. Barsi Arpád, Szabó Gyula, Székely Károly, Máyer Mici és Öcsike, Darkó testvérek, Was-serstrum László, Szeremley Iloa, Lukátsy Cicuka, Fodor László, Fosztó Olga és Déneske, László Gyula, Varga Lajos, Kardos István és Tibor, Csonka Irénke, Varga Lajos és Gyula, Pusakai Karcsi, Torday Adél, Ajtay Lacika, Öcsike és Micuka, Gyöngy Laló, Szilágyi László, Szaniszló fiúk, Simó Irén, Kellán Erzsébet, Klein testvé-rek, Adorján Sándor, Káhán Ilus, Hirsch Lili, Barcsay Mihály, Wolf Mancika, Izsák Ferenc és László, Lakatos Kari, Sanyi és Katóka, Adorján Sándor, Réter Margit és Géza, Retter János, Asztalos Judit és Eta, Kiss Aladár és Mancsi, Nagy Mária, Keledy Babus, Lazányi Endre, Gár-dos Magda, Nagy Lajos és Ernő, Névtelen.

A március havi számok rejtvényeinek megfejtői közt 16 könyvet sorsoltunk ki, s Tökmag király öfelsége Elek nagyapó kalapjából a következők nevét huzta ki:

Csetri Mihály és Karcsi (Marosvásárhely), László Gyula (Székelyhid), Megyaszi Testvérek (Felsőcernáton), Nagy Ernő (Marosvásárhely), Róth Bódog (Kolozsvár), Kicsid Etuka (Ko-vászna) Marián Mária (Dés), Vargha Pirike és Károly (Barót), Májer Maci és Öcsi (Székely-hid), Csomoss Béla (Dés), Szeremley Ilona (Fo-garas), Csonka Irénke (Torda), Fosztó Olga és Déneske (Vizakna), Ádám Mária (Ditró), Gál-falvy Zoltán (Marosvásárhely), Hartmann Ilus (Nagyvárad).

A *Cimbora* előfizetési ára: negyed-évre 40, félévre 80, egész évre 160 leu. Csehszlovákia területén 1 cseh Korona. Az előfizetés postautalványon, a kiadó címére: „*Szabadsajtó*“ *könyvnyomda és lapkiadó részvény-társaság, Szatmár* küldendő, de elfogad a *Cimborára* előfizetést Erdély minden könyvkereskedője is.

Mutatványszámot, kívánatra, in-gyen küld a kiadóhivatal.

